

§ 118

Dnr KS 2018/02569-1.3.6

Beslut - Motion från (M) om bättre kontroll över Västerås stads upphandlingar

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen bifalls.

Ärendebeskrivning

Enes Bilalovic (M) och Stefan Lindh (M) har i en motion med rubriken Motion från (M) om bättre kontroll över Västerås stads upphandlingar föreslagit att det ska införas, för såväl kommunala nämnder som bolag, att ett överskridande av ursprunglig upphandlingssumma med mer än 10 % vid ramavtal eller enskilda projekt som överstiger 50 miljoner kronor automatiskt ska skickas tillbaka till aktuell nämnd eller bolagsstyrelse för nytt beslut.

Kommunfullmäktige har den 29 november 2018 § 328 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning. Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 11 november 2021 § 465 har en reviderad version av motionen lämnats in och remitterats till kommunstyrelsen för beredning.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen bifalls mot bakgrund av att det som föreslås gällande styrningen inom koncernen redan planeras att införas genom en investeringspolicy som förbereds för beslut.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen bifalls.

Yrkanden

Anna Hård af Segerstad (M), Amanda Grönlund (KD), Emil Thessén (-), Anna Thunell (MP), Vicki Skure Eriksson (C), Anna Lundberg (L), Carin Lidman (S) och Anna Maria Romlid (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Kommunstyrelsen
Jörgen Sandström
Epost: jorgen.sandstrom@vasteras.se

Kommunstyrelsen

Svar på Motion från (M) om bättre kontroll över Västerås stads upphandlingar

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen bifalls.

Ärendebeskrivning

Enes Bilalovic (M) och Stefan Lindh (M) har i en motion med rubriken Motion från (M) om bättre kontroll över Västerås stads upphandlingar föreslagit att det ska införas, för såväl kommunala nämnder som bolag, att ett överskridande av ursprunglig upphandlingssumma med mer än 10 % vid ramavtal eller enskilda projekt som överstiger 50 miljoner kronor automatiskt ska skickas tillbaka till aktuell nämnd eller bolagsstyrelse för nytt beslut.

Kommunfullmäktige har den 29 november 2018 § 328 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning. Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 11 november 2021 § 465 har en reviderad version av motionen lämnats in och remitterats till kommunstyrelsen för beredning.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen bifalls mot bakgrund av att det som föreslås gällande styrningen inom koncernen redan planeras att införas genom en investeringspolicy som förbereds för beslut.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen bifalls.

Beslutsmotivering

En inköpsprocess omfattar ett antal steg där regelverk kring upphandling säkerställer ett antal moment kopplade till upphandlingens genomförande och till krav kopplade till upphandlingstillfället, exempelvis lagkrav, hållbarhetskrav, funktionella krav och integritetskrav. De bidrar till att säkra upp att staden gör goda och långsiktigt hållbara affärer.

Motionen riktar in sig på vad som sker när avtalen tecknats och affären påbörjats, men där kostnaderna av någon anledning ökar på ett oplanerat eller icke önskvärt sätt. I det skedet har man passerat upphandlingsprocessen och befinner sig i stället i det läge att avtalet trätt i kraft. I det läget har

affären och projektet startat och då är det en annan styrning och reglering som gäller för att hantera budget och uppföljning.

Det är angeläget att större avvikelser hanteras i fastställda och bra processer. Det pågår för närvarande ett arbete med att stärka styrningen ytterligare kring större investeringar av den typ som motionärerna syftar på. Det sker bland annat genom införandet av en investeringspolicy för staden och dess bolag där bland annat hantering av större avvikelser ska beaktas i enlighet med motionärernas förslag.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslutet i enlighet med kommunstyrelsens reglemente och kommunallagen.

Ekonomisk bedömning

Förslaget syftar till att öka kontrollen kring större ramavtal och projekt med volymer över 50 miljoner kronor. Beslutet som sådant medför ej någon ekonomisk påverkan men kan innebära en ökad kostnadskontroll.

Hållbar utveckling

Perspektivet ej relevant med anledning av ärendets karaktär och innehåll.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Jörgen Sandström
Digitaliseringsdirektör

Bättre kontroll över Västerås stads upphandlingar

Västerås stad och dess helägda bolag lägger varje år mycket stora summor på upphandlingar av varor och tjänster. Det handlar om belopp i miljardklassen. Det innebär att det är en mycket hög politisk prioritet att se till att skattebetalarnas pengar alltid används på effektivast möjliga sätt i upphandlingsprocesserna och att minimera riskerna för ekonomisk "läckage" som uppstår genom att de ursprungliga upphandlingssummorna överskrids. Den politiska kontrollen över upphandlingarna kan idag se olika ut beroende på vilken kommunal nämnd det rör sig om och beroende på om det rör sig om ett kommunalt bolag.

Framför allt bolagen håller sig ofta med egna processer och regelverk samtidigt som summorna kan vara mycket stora. Ett aktuellt exempel är projektet att omvandla "gamla Samhallshuset" till ett lyxigt nytt huvudkontor för Mimer och Mälarenergi, där den ursprungligen angivna summan kommunfullmäktige beslutade om har överskridits med hundratals miljoner, utan att frågan kommit upp till ny politisk behandling.

Det finns dock redan idag nämnder som har en begränsad möjlighet att överskrida ursprunglig upphandlingssumma vid ett ramavtal eller ett enskilt projekt, till exempel fastighetsnämnden, där 10 % överskridande innebär att nytt politiskt beslut måste tas. Detta förfaringssätt bör gälla samtliga av stadens nämnder och bolagsstyrelser. En viss flexibilitet kan ju i vissa fall vara nödvändigt, därför får 10 % överskridande ändå anses som en rimlig gräns. Dessutom för att inte krångla till processen för mindre enskilda projekt är det rimligt att sätta en beloppsgräns för när den föreslagna 10 %-regeln ska vara gällande, förslagsvis på 50 miljoner kronor. Utöver det bör nya politiska beslut krävas för godkännande.

Vi föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

Att det ska införas, för såväl kommunala nämnder som bolag, att ett överskridande av ursprunglig upphandlingssumma med mer än 10% vid ramavtal eller enskilda projekt som överstiger 50 miljoner kronor, automatiskt ska skickas tillbaka till aktuell nämnd eller bolagsstyrelse för nytt beslut.

(ny attsats)

Enes Bilalovic (M)

Stefan Lindh (M)